

TOPONÍMIA DELS POBLES VALENCIANS

BOLULLA

LA MARINA BAIXA

ACADEMIA
VALENCIANA
DE LLINGÜES

AJUNTAMENT
DE BOLULLA

ACADÈMIA VALENCIANA DE LA LLENGUA
SECCIÓ D'ONOMÀSTICA

COORDINACIÓ I GESTIÓ
Unitat de Recursos Lingüísticotècnics

RECULL I TEXT
M. Isabel Guardiola Savall

DISSENY
Vicent Almar

MAQUETACIÓ I GRAFISME
Guillermo Tomás Lull

© Acadèmia Valenciana de la Llengua

Col·lecció: Onomàstica
Sèrie: Toponímia dels Pobles Valencians
Bolulla, 154

Editat per: Publicacions de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua
Av. de la Constitució, 284
46019 València
Tel.: 96 387 40 23
Adreça electrònica: avl@gva.es

Amb la col·laboració de l'Ajuntament de Bolulla

ISBN: 978-84-482-5695-1
Depòsit legal: V-637-2012
Impressió: Fernando Gil, S.A.

www.avl.gva.es

BOLULLA

Bolulla és un poble situat en la part septentrional de la comarca de la Marina Baixa. El terme, de 13,6 km², fita al nord amb Tàrbena; a l'est, amb Callosa d'en Sarrià i Tàrbena; a l'oest, amb el Castell de Guadalest i amb Castell de Castells, i al sud, amb Callosa d'en Sarrià. El relleu del terme és molt accidentat: el punt més alt, conegut com el Racó, arriba als 800 metres i les elevacions menors no baixen dels 350 metres. Malgrat l'accidentada orografia, el municipi es troba en una depressió considerable, a només 217 metres per damunt del nivell del mar.

El poble està comunicat en direcció nord amb Tàrbena, per la carretera comarcal de Benidorm, i amb Callosa d'en Sarrià, en direcció sud. Cal esmentar que es conserven, encara que en mal estat, els camins de ferradura que unien Bolulla amb les poblacions veïnes i els tres assagadors: el de la Xortà, que unix el Castell de Guadalest amb Callosa d'en Sarrià; el de la Creueta, que unix Callosa d'en Sarrià amb Tàrbena, i el de Garx, que arranca en la serra de la Xortà i arriba fins a Tàrbena.

El poble ha anat patint una emigració progressiva que ha augmentat en els últims quaranta anys. En principi, els bolullers se n'anaven a buscar fortuna a terres americanes, a Alger o a França, com feren els habitants d'altres pobles de la comarca. Més recentment, Alacant i els pobles veïns han sigut els punts de destinació. A este fet cal afegir l'envelliment de la població, la quasi nul·la natalitat i l'alta mortalitat. Tot això ha fet que actualment el municipi tinga censats poc més de 400 habitants.

L'activitat econòmica se centra en l'agricultura, tot i que la ramaderia també tingué una importància relativa a principis de segle passat. Els conreus de la llima, la taronja i el nispro han substituït les plantacions d'ametlers, garrofers i oliveres, que s'imposaren posteriorment a la vinya, el blat i la dacsa. El relleu accidentat, l'accés difícil i la poca rendibilitat de la collita han obligat els llauradors a concentrar els conreus en zones més productives i més pròximes al poble, i també a transformar en regadiu algunes propietats de secà.

De dades històriques, en tenim ben poques: les monografies expliquen que cal buscar la fundació del poble en l'època del domini musulmà i que Jaume I conquerí Bolulla el 1254 i, a continuació, la donà a l'arquebisbe de València. L'antiga baronia estava formada també per Alcía i Garx, despoblats a partir del 1609; el 1602 encara tenia 32 famílies de moriscs. Les últimes investigacions històriques sobre els moviments de la població en la comarca han apuntat la possibilitat que estes terres foren repoblades per gent vinguda de Mallorca, cosa que explicaria alguns trets del parlar dels bolullers.

ELEMENTS FÍSICS

Orografia

Avenc del Cossi
Bancal de les Penyes
Bancal Roig
Cantalaret de Guatla
Cova d'Arbona
Cova de Betlem
Cova de l'Estret
Cova de la Mona
Cova del Gat Salvat
Cova del Tabac
Cova dels Bandolers
Cova Fosca
Coveta del Rellotge
el Flare de la Foia de Sellés
el Puntal
el Racó
els Flares
Estret de les Penyes
la Cara del Moro
la Cova

la Malladeta del Fondo
la Potadeta
Lloma de Lapera
Llomes del Xorro
Ombrieta dels Seguins
Penya de l'Or
Penya del Castellet
Penya del Matapoll
Penyeta Llarga
Pla de Quart
Planet de les Tafarres
Roques de l'Albardís
Serra de la Xortà
Tossal d'Arbona
Tossal de l'Agre
Tossal de l'Albarder
Tossal de l'Estret
Tossal de Sardina
Tossal del Molí

Hidrografia natural

Barranc de la Cova Roja
Barranc de la Fonteta de Lluc
Barranc de la Rabosa
Barranc de la Serra
Barranc de les Pomeretes
Barranc del Negre
Barranc dels Flares
Barranc dels Llops
Barranquet de la Caseta de Serra
Font de Garx
Font de l'Assut
Font de l'Ullastre
Font de la Foia de Sellés
Font de la Mallada
Font de la Marjalet

Font de la Potadeta
Font de la Renyinyosa
Font del Barranc del Negre
Font del Moscatell
Font del Mustatxot
Font del Pepelillo
Font del Pla
Font del Rondant
Font del Salt
Font Santa
Fonteta de Lluc
Fonteta del Retor
la Font
Riu de Bolulla
Xorret de l'Era

Hidrografia artificial

Bassa de l'Estret
Bassa de la Font del Salt
Bassa del Molí

Bassa del Poble
Pouet
Pouet de Sant Josep

PRESENCIA HUMANA

Poblament

Bolulla
Corral d'Onaire
Corral del Barranc del Negre
Corrals de Garx
Corrals de la Foia de Sellés

Corrals de la Foia del Clot
Corrals de les Capelletes
Corrals del Collado
els Casalots

Paratges

el Bancal de la Vinya
el Bancal Roig
el Banquet
el Barranc del Negre
el Barranc dels Llops
el Carcallar
el Collado
el Corral de Baix
el Coscollar
el Figueral
el Figueralet
el Fondo
el Gaietà
el Llavador
el Mageve
el Mallol
el Matapoll
el Mustatxot
el Pinar
el Pla
el Planet
el Port de Salem

el Pouet
el Racó
el Romput
el Rondant
el Xorquet
els Avencs
els Blanquinals
els Casalots
els Xorros
Garx
l'Algar
l'Algepseria de Tòfol
l'Algoleja
l'Assut
l'Estret
l'Horta de Baix
l'Horta de Moragues
l'Ombria
l'Ullastre
la Caseta de Serra
la Clapissa
la Coma

la Costera
la Cova
la Creueta
la Creueta de Sacos
la Foia
la Foia de les Figueres
la Foia de Salvà
la Foia de Sellés
la Foia del Clot
la Foia Roja
la Foieteta de les Oliveres
la Foieteta del Molí
la Font
la Font del Salt

la Fonteta de Lluc
la Mallada
la Marjalet
la Rabosa
la Saroja
la Transet
la Travessa
la Vinya
les Capelletes
les Coves
Onaire
Rocals
Sacanyada

Vies de comunicació

Camí Vell de Callosa
Carretera de Callosa i de Tàrbena
Carretera de Garx
Carretera de la Foia de Sellés
Carretera de la Rabosa

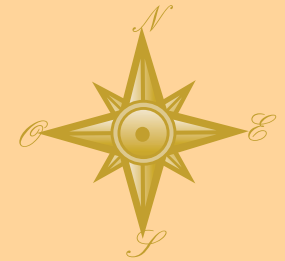
Carretera de Sacos
Carretera del Mageve
els Catorze Pilonets
Pont de la Caseta de Serra
Ponts del Barranc dels Llops

Altres llocs d'interés

Cementeri
el Castellet

Molí

Elements físics

TERME DE
CASTELL DE CASTELLS

TERME DEL
CASTELL DE GUADALEST

TERME DE TÀRBENA

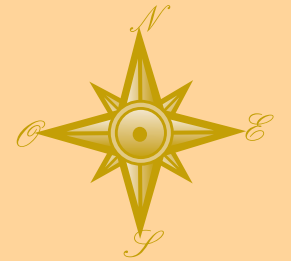
TERME DE
CALLOSA D'EN SARRIÀ

TERME DE
CALLOSA D'EN SARRIÀ

- Capital de municipi
- Carretera
- Riu
- Barranc
- Muntanya
- Pic, roca
- Cova
- Pou
- Font
- Bassa
- Ombria
- Estret
- SERRETA**

Presència humana

TERME DE
CASTELL DE CASTELLS

TERME DEL
CASTELL DE GUADALEST

TERME DE TÀRBENA

- Capital de municipi
- Carretera
- Camí
- Riu
- Barranc
- Casa, corral
- Castell
- Molí
- Pont
- Cementeri
- Paratge

TERME DE
CALLOSA D'EN SARRIÀ

Bolulla

TERME DE
CALLOSA D'EN SARRIÀ